

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Česká Lípa 20. 5. 2013
Č. j.: SRS 028605/2013

Oblastní odbor SRS
Pražská 765
440 01 Louny

Zpráva č. 8 - Oblastního odboru Louny o výskytu škodlivých organismů a poruch za období 13. 5. až 19. 5. 2013

1. Počasí

V období od 13. 5. do 19. 5. převládalo polojasné až slunečné počasí, avšak bylo zakončeno přechodem studené fronty s plošnými srážkami a lokálními bouřemi. Na počátku sledovaného období se pravidelné květnové ochlazení projevilo lokálními přízemními mrazíky (např. na Děčínsku). Ranní teploty se pohybovaly od 4 °C do 16 °C a odpoledními maxima dosahovala teplot v rozmezí od 16 °C do 27 °C. Celkové srážkové úhrny byly naměřeny v rozmezí 5 – 13 mm, např. 5 mm v České Lípě, cca 10,4 mm v Chrastavě, 9 mm v Kvítkovicích na Turnovsku, a 12,7 mm v Radešíně u Mšených lázní. Od 15. 5. vál čerstvý vítr, který zesiloval až do večera 16. 5., kdy byl hodnocen jako silný nárazový.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Vlivem příznivých vláhových i teplotních podmínek došlo k intenzivnímu růstu plodin. Nárazový vítr v průběhu týdne narušoval intenzivní aplikace pesticidů. Všeobecně probíhá herbicidní, fungicidní i insekticidní ošetřování polních plodin podle místních podmínek. V okrese Semily se dokončuje osev kukuřice a výsadba brambor. V teplejších oblastech se ve chmelnicích dokončuje zavádění révy na vodící drát, dotáčí se odkloněné hlavy a probíhá ošetření proti plísni chmelové. Některé porosty chmele jsou silně poškozeny ložským vyhníváním chmelových babek, proto se ruší nebo vylepšují novými sazenicemi. Práce ve chmelnicích je místy komplikována nedostatkem brigádníků. V intenzivních ovocných sadech pokračuje aplikace fungicidů a insekticidů a provádí se údržba meziřadí mulčováním. V níže položených oblastech začala první seč vojtěšek a na Turnovsku začala sklizeň pícnin z orné půdy a intenzivních luk senážováním do balíků.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 32-39 BBCH, tj. fáze 2. kolénka: 2. kolénko postižitelné, vzdálené min. 2 cm od 1. kolénka, až fáze jazýčku (liguly): jazýček praporcového listu již viditelný, praporcový list plně rozvinutý)

V okrese Most (Havraň, 16. 5.) byl pozorován první výskyt **feosferiové skvrnitosti pšenice (*Phaeosphaeria nodorum*)**.

*Napadené mohou být již klíčící rostliny, u kterých se objevují zahnědlé klíčky a zakrnělý růst. Mnohem častěji se choroba projevuje až od sloupkování a hlavně po vymetání. Na listech se objevují žlutavé skvrny obvykle 1cm dlouhé a několik milimetrů široké, vřetenovité. Pletivo skvrn rychle zasychá a hnědne. Skvrny se mohou rychle šířit a list pak předčasně usychá. Jiné houbové choroby (např. *Ascochyta* sp., *Mycosphaerella graminicola*) způsobují podobné skvrny a rozlišení je obtížné.*

Fungicidní ochranu je třeba usměrnit podle vývoje počasí. Ošetřuje se zpravidla od fáze objevení se posledního listu BBCH 37 do BBCH 51 (metání). Při méně vlhkém počasí lze považovat za prahovou hodnotu 15-40 % napadených listů, při trvajících bohatých srážkách 5-15 % napadených listů. Zásahy se provádí zároveň proti celému komplexu listových chorob. Při rozhodování o konkrétním termínu ošetření je vhodné zohlednit rovněž předpokládaný počet ošetření. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídát fungicidy s odlišným mechanismem působení.

V okrese Louny (Lužec, 14. 5.) byl ve vyšších listových patrech (F-2, F-1) pozorován výskyt **padlí pšenice (*Blumeria graminis*)**, prozatím v rámci slabého výskytu.

Chemickou ochranu provádíme především od končícího odnožování až po plný vývin posledního listu (fáze 29-39 DC), jestliže většina odnoží má výskyt padlí na některém z horních tří listů. Čím dříve je napadení, tím větší je riziko škod. Fungicidní ošetření se obvykle provádí v kombinaci proti komplexu listových chorob. Je třeba střídát skupiny fungicidních účinných látek s cílem oddálit vznik rezistence patogena.

První slabé výskyty vajíček **kohoutků (*Oulema spp.*)** na nových lokalitách byly pozorovány v okresech Děčín (Vilémov, 14. 5.), Most (Havraň, 16. 5.) a Ústí nad Labem (Dubice nad Labem, 14. 5.). Poškození listů bylo pozorováno v okrese Liberec (Chrastava, 14. 5. a Svijanský Újezd, 16. 5.).

Příznaky napadení jsou podélné úzké pruhy mezi listovými žebry vykousané brouky a larvami. Larvy na rozdíl od brouků ponechávají při žíru dolní pokožku listů neporušenou. Žlutnou a vadnou listy. Nejvíce bývají napadány okraje porostů. Hodnotí se počet dospělců obou druhů kohoutků a počet vajíček a larev. Kohoutci se vyskytují ve škodlivém množství v několikaletých cyklech. Larvy jsou škodlivější než dospělci. Napadené rostliny špatně metají a předčasně dozrávají. Jarní obilniny jsou k napadení citlivější než ozimé.

Přípravky na ochranu rostlin aplikujeme na základě monitorování škůdce smýkáním a vizuálním pozorováním výskytu vajíček a larev. Ekonomický práh škodlivosti nastává při výskytu 0,3 a více dospělců na 1 smyk a při 0,4 a více vajíček a larev na 1 odnož.

První slabý výskyt min **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)** na listech byl pozorován v okrese Semily (Mašov u Turnova, 16. 5.).

V okrese Louny (Hřivčice, 16. 5.) byl pozorován plošný výskyt **třásněnky obilné (*Frankliniella tenuicornis*)**.

JEČMEN OZIMÝ (RF 32–45 BBCH, tj. fáze 2. kolénka: 2. kolénko postižitelné, vzdálené min. 2 cm od 1. kolénka až pochva praporcového listu naduřelá)

V okrese Louny (Lubenec, 14. 5.) byl pozorován silný výskyt **spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*)**.

Na ječmeni: od konce sloupkování na čepelích a pochvách listů zprvu vodnaté, modravě šedé skvrny, obvykle 0,5-2 cm dlouhé, které záhy od středu usychají a mění barvu na šedobílou. Tvar skvrn oválný až podélný, často s jedním koncem špičatým. Skvrny dostávají tmavohnědý okraj, který ostře ohraničuje skvrnu od zdravého pletiva. Pokud vznikne skvrna na bázi listové čepele, může přerušit úplně přísun živin a list zasychá. Od mléčné zralosti mohou být napadány i klasy, příznaky však jsou méně nápadné.

Použití fungicidu přichází v úvahu obvykle od fáze 37 DC (objevení posledního listu) do fáze 39 DC (plně vyvinutý praporcový list) při šíření choroby. Za orientační prahovou hodnotu lze považovat u ječmene 20-30 % napadených druhých až čtvrtých listů shora. Vzhledem k charakteru fungicidů povolených na spálu ječmene lze přitom skvrny spály a síťovité a okrouhlé skvrnitosti počítat. Při pozdější aplikaci fungicidů je třeba pečlivě zhodnotit možnost použití přípravku na ochranu rostlin při dodržení ochranné lhůty.

V okrese Litoměřice (Roudnice nad Labem, 14. 5.) byl pozorován první výskyt **bzunky ječné (*Oscinella frit*)**.

První slabý výskyt vajíček kohoutků (*Oulema spp.*) byl pozorován v okrese Ústí nad Labem (Řehlovice, 15. 5.). První výskyt kyjatky travní (*Metopolophium dirhodum*) byl pozorován v okrese Děčín (Vilémov, 14. 5.).

V okrese Louny (Chožov, 13. 5.) byl pozorován plošný výskyt třásněnky tmavé (*Taeniothrips atratus*).

V okrese Litoměřice (Roudnice nad Labem, 14. 5.) byly na listech ojediněle pozorovány první miny s larvami vrtalky (*Chromatomyia fuscua*).

ŽITO (RF45-51BBCH, tj. pochva praporcového listu naduřelá až počátek metání: špička klasu (laty) vystupuje z pochvy nebo ji proráží bočně

V okrese Louny (Vroutek, 14. 5.) bylo při náhodném průzkumu pozorováno první poléhání žita vlivem vyšších dávek dusíku.

PŠENICE JARNÍ (RF 13 BBCH, tj. fáze 3. listu: 3. list rozvinutý)

V okrese Louny (Hřivčice, 13. 5.) byl pozorován první výskyt pyrenoforové skvrnitosti pšenice (*Pyrenophora tritici – repentis*).

V okrese Louny (Hřivčice, 13. 5.) byl pozorován první výskyt padlí travního (*Blumeria graminis*).

JEČMEN JARNÍ (RF 21-30 BBCH, tj. prvá odnož viditelná: počátek odnožování až začátek sloupkování: hlavní odnož i vedlejší odnože se zřetelně napřimují a počínají se prodlužovat, klas vzdálen od odnožovacího uzlu min. 1 cm)

První a zároveň ohniskový až plošný střední výskyt síťovité skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*) byl pozorován na nových lokalitách okresů Louny (Telce, 13. 5. a Letov 14. 5.) a Liberec (Václavice, 15. 5.). Silný výskyt pak byl pozorován v okrese Litoměřice (Sířejovice, 14. 5.).

Aplikace listových fungicidů přichází v úvahu při šíření choroby do vyšších listových pater. Nejspíše to bude již ve fázi 30 DC (vzpřimování porostu), obvykle kolem fáze 32-39 DC (2. kolínko až poslední list) výjimečně při počínajícím metání. Za prahovou hodnotu pro nasazení fungicidu lze považovat stav, kdy 20-30 % druhých až čtvrtých listů shora vykazuje napadení. Vzhledem k charakteru fungicidů povolených proti síťovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene lze přitom počítat skvrny způsobené touto skvrnitostí a původcem spály ječmene.

V okrese Litoměřice (Podluský, 14. 5.) byl pozorován první výskyt padlí ječmene (*Blumeria graminis*).

Chemickou ochranu provádíme především od končícího odnožování až po plný vývin posledního listu (fáze 29-39 DC), jestliže většina odnoží má výskyt padlí na některém z horních tří listů. Čím časnější je napadení, tím větší je riziko škod. Fungicidní ošetření se obvykle provádí v kombinaci proti komplexu listových chorob. Je třeba střídát skupiny fungicidních účinných látek s cílem oddálit vznik rezistence patogena.

V okresech Chomutov (Droužkovice, 15. 5.) a Liberec (Chrastava, 14. 5.) byl pozorován první výskyt vajíček a larev kohoutků (*Oulema spp.*).

V okrese Louny (Vršovice u Loun, 13. 5.) byl proveden náhodný průzkum, při kterém byl pozorován ohniskově silný výskyt pcháče rolního (*Cirsium arvense*).

LUSKOVINY

BOB OBECNÝ (RF 13 BBCH, tj. 3. list vyvinutý)

V okrese Louny (Telce, 16. 5.) bylo pozorováno slabé plošné poškození chladem a 13. 5. zde byl pozorován první slabý výskyt listopase (*Sitona spp.*).

HRÁCH SETÝ (RF 13-33 BBCH, tj. 3. list se zálistky, úponek plně vyvinutý, až 3. internodium viditelné)

V okrese Louny (Jeřeň, 14. 5.) byl pozorován první výskyt **plísně hrachu (Peronospora pisi)**.

Na mladých listech a luscích na horní straně prosvítající, později žlutohnědé skvrny, které jsou často ostře ohraničeny. Na spodní straně napadených míst se objevuje šedomodrý povlak houby. Může dojít k deformacím celých rostlin, ztráty na výnosu mohou ojediněle dosáhnout až 30 %.

Aplikace fungicidů přichází v úvahu při napadení více jak 10 % rostlin, nebo úponků a palistů.

V okrese Litoměřice (Keblice, 14. 5.) byl pozorován první slabý výskyt **strupovitosti hrachu (Ascochyta pisi)**.

Zpočátku hojné, drobné (tečkovité), černohnědé, nekrotické skvrny. Později se skvrny dále zvětšují, splývají, přičemž dochází k hnědnutí a zasychání celých částí rostlin.

Používání zdravého, uznaného osiva. Osev hostitelských rostlin s 4-5 letými přestávkami. Volba odrůd, které v dané oblasti vykazaly odolnost. Podporovat rozklad rostlinných zbytků. Moření osiva je účinné jen částečně.

V okrese Louny (Slavětín nad Ohří, 13. 5.) byl pozorován první slabý výskyt **listopase čárkovaného (Sitona lineatus)**.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 63-67 BBCH, tj. asi 30 % květů na hlavním stonku kvete až dokvétání: velké množství korunních lístků opadlo)

V okrese Liberec (Chrastava, 14. 5.) byl pozorován první výskyt **plísně brukvovitých (Hyaloperonospora parasitica)**.

Napadené listy postupně žloutnou a odumírají. Silně napadené rostliny odumírají. U starších rostlin bývají napadány nejprve starší listy. Při systémové infekci dochází k různým barevným změnám.

Nové první slabé výskyty **bejломorky kapustové (Dasyneura brassicae)** byly pozorovány v okresech Česká Lípa (Pavlovice a Sosnová, 16. 5.), Louny (Liběšovice, 14. 5.) a Ústí nad Labem (Dubice nad Labem, 15. 5.). Střední výskyt tohoto škůdce byl pozorován v okrese Litoměřice (Podluský, 14. 5.).

Drobný „komárek“ z čeledi bejломorkovitých (Cecidomyiidae). Dospělci jsou 1,2-2 mm dlouzí, podobní drobným muškám. Mají dlouhé nohy i tykadla, tmavou hrud' porostlou šedými chloupky a načervenalý zadeček. Žlutobílá, beznohá a bezhlavá larva dosahující délky 2 mm, sají na vnitřní stěně šešulí a na nezralých semenech. V okrajových částech porostů může bejломorka kapustová spolu s krytonosem šešulovým způsobit v některých letech až 50 % ztráty na výnosech. Uvnitř porostů nebývají ztráty vyšší než 10 %. Semena se scvrkávají a zasychají. Šešule jsou před začátkem zrání nažloutlé a zduřelé. Škodlivost se zvyšuje vypadáváním zdravých semen z předčasně puklých šešulí. Nejvíce jsou poškozovány okrajové části pozemků do hloubky 25-50 m.

Škodlivý výskyt je udáván při výskytu více jak 0,25 dospělce na jednu rostlinu. Chemickou ochranu je vhodné sloučit s ochranou proti krytonosci šešulovému.

Nové první slabé výskyty **krytonosce šešulového (Ceutorhynchus obstrictus)** byly pozorovány v okresech Česká Lípa (Kravaře v Čechách a Sosnová, 16. 5.), Liberec (Chrastava, 14. 5. a Doubí, 16. 5.), Semily (Mašov u Turnova, 16. 5.) a Ústí nad Labem (Dubice nad Labem, 15. 5.).

Krytonosec šešulový svým žírem umožňuje napadení šešulí bejломorkou kapustovou. Oba škůdci společně mohou způsobit až 50 % ztráty na výnosech semen, zvláště v teplých letech. Navíc pozerky brouků přispívají k napadení rostlin houbovými chorobami.

Chemická ochrana proti šešulovým škůdcům se provádí dle růstové fáze a prahu škodlivosti:

do BBCH 60 - práh škodlivosti 1 brouk/1 rostlina.

od BBCH 60 - práh škodlivosti při nízkém výskytu bejlořmorky kapustové 1 brouk/1 rostlina, při silném výskytu bejlořmorky kapustové 1 brouk / 2 rostliny.

SLUNEČNICE (RF 10–12 BBCH, tj. děložní listy plně vyvinuté až 2 listy (1. pár listů) vyvinutý)

Při náhodném průzkumu v okrese Louny (Libořice, 14. 5.) bylo pozorováno zaplevelení vzcházející slunečnice **pýřem plazivým (*Elytrigia repens*)**.

OKOPANINY

BRAMBORY (RF 09-35 BBCH, tj. pokročilá fáze klíčení, tvorba kořínků až plný prodlužovací růst, cca 25 cm)

V okrese Litoměřice (Slatina 15. 5.) byl pozorován výskyt prvních vajíček **mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*)**.

Porost se prochází ve směru výsadby a zaznamenává se počet brouků. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha, u ploch větších jak 10 ha 0,2 ha, přičemž je nutno porost projít nejméně 4 x na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení.

Chemickou ochranu je třeba zahájit při výskytu 100 brouků, nebo 5 000 larev na 1 ha.

ŘEPA CUKROVKA (RF 10-17 BBCH, tj. první list viditelný až 7. listů vyvinuto)

V okrese Litoměřice (Sedlec, 16. 5.) byl pozorován první výskyt vajíček **květilky řepné (*Pegomya hyoscyami*)**.

Porosty se ošetřují podle množství vajíček na rostlině v závislosti na její růstové fázi. Ošetření se neopakuje. Zásadně neošetřujeme rostliny ve fázi šesti a více pravých listů.

Růstová fáze rostlin	Průměrný počet živých vajíček na jednu rostlinu	
	Ochrana doporučená	Ochrana nutná
Děložní listy	4–5	6 a více
2-3 pravé listy	7–9	10 a více
4-5 pravých listů	11–18	19 a více
6 pravých listů	20-28	29 a více

V okresech Litoměřice (Mlékojedy u Litoměřic, 14. 5.) a Turnov (Modřiřice, 15. 5.) bylo pozorováno první poškození rostlin dospělci **dřepčků rodu *Chaetocnema***.

Proti dřepčků se ošetřují porosty, v nichž od začátku vzcházení do začátku tvorby druhého páru pravých listů počet brouků dosáhne nebo přesáhne kritické číslo. Kritické číslo se mění v závislosti na růstu řepy a pohybuje se od 0,08 v průměru na 1 rostlinu při délce děložních lístků 3 mm do 18 při délce děložních lístků 45 mm.

Délka děložních lístků v mm	Průměrný počet dřepčků na 1 rostlinu
10	0,8
20	2,9
30	7,5
40	14,1

PÍCNINY

JETEL (RF 32 BBCH, tj. začátek kvetení: za začátek kvetení se považuje: a/ když na jedné rostlině rozkvetou tři květenství; b/ když 10 % lodyh má nejméně po jednom květenství)

V okrese Liberec (Svijanský Újezd, 16. 5.) byl pozorován první výskyt **bejlořmorky vojtěškové (*Dasyneura medicaginis*)**.

VOJTĚŠKA (RF 25-27 BBCH, tj. prodlužovací růst lodyh, příp. listová růžice vytvořena až ukončení prodlužovacího růstu a počátek tvorby pupat - začátek butonizace)

V okrese Louny (Stradonice u Pátku, 13. 5.) byly pozorovány první výskyty **klopušky světlé (*Adelphocoris lineolatus*)**, **listopase čárkovaného (*Sitona lineatus*)**, **pakustřebky (*Pseudopeziza* spp.)** a **ploštic (*Heteroptera*)**. Dne 16. 5. zde byly pozorovány první výskyty **klikoroha (*Hypera nigrirostris*)**, **kyjatky hrachové (*Acyrtosiphon pisum*)** a **nosatčíka jetelového (*Apion trifolii*)**.

PASTVINY, LOUKY, TTP

Výskyt **pampelišky lékařské (*Taraxacum officinale*)** a **pryskyřníku prudkého (*Ranunculus acris*)** na lučních porostech okresu Semily byl posouzen jako zvýšený.

CHMEL (RF 17-28 BBCH, tj. sedmý pár listů vyvinutý až osmý pár vedlejších výhonů viditelný, rostliny asi 2 m vysoké - 1. oborávka)

V okrese Louny (Blšany, Kněžice a Mukoděly, 14. 5.) byly při náhodném průzkumu pozorovány další slabé výskyty **plísňě chmele (*Pseudoperonospora humuli*)** v podobě klasových výhonů na chmelu.

Mladé výhony jsou menší, listy na nich jsou deformované, drobné. Na spodní straně napadených listů bývá povlak šedého mycelia houby. Na listech starších rostlin se tvoří nejdříve zelenožluté nepravidelné skvrnky, které rychle žloutnou a hnědnou, napadené pletivo zasychá. Napadené hlávky jsou otevřeny, listy hnědě zbarvené.

Přímá ochrana se provádí na základě počtu klasovitých výhonů a počtu peronosporových skvrn na listech a podle signalizace postřiku při krátkodobé prognóze. Pro potřebu skutečného chemického ošetření zpracovává rámcovou signalizaci ochranných zásahů podle krátkodobé prognózy Chmelařský institut, s.r.o.

V okrese Litoměřice (Vědomice, 16. 5.) byl pozorován první výskyt dospělců **mšice chmelové (*Phorodon humuli*)**.

Při přemnožení působí zasychání listů chmele a chmelových šištic. Zasychání a odumírání vzrostného vrcholu a výhonů. Důsledkem je snižování asimilační plochy a znehodnocení chmelových šištic. Oslabování rostlin. Výnosové ztráty 1-10 %. Přenos viróz.

Je vhodná průběžná chemická ochrana, vždy na začátku tvorby kolonií larev mšic na rostlinách chmele (na spodní straně mladých, často nerozvitých listů, zejména na návětrné straně rostlin).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

HRUŠEŇ (RF 65-67 BBA, tj. plný květ, nejméně 50 % květů otevřeno, první korunní lístky padají při dotyku, až vadnutí květů, většina korunních lístků opadlá)

V okrese Liberec (Pěňčín, 16. 5.) byl pozorován první výskyt **mšice svízelové (*Dysaphis pyri*)**.

JABLONĚ (63-69 BBA, tj. asi 30 % květů otevřeno až konec kvetení, všechny korunní lístky opadlé, velikost plodu pod 5 mm)

V okrese Litoměřice (Dobříň, 16. 5.) byl pozorován slabý výskyt **svazčitosti (fasciace)** květů.

První výskyt **padlí jabloně (*Podosphaera leucotricha*)** byl pozorován v okrese Louny (Libočany, 14. 5.).

Bělavé moučnaté povlaky na letorostech, listech, květech a mladých plodech. Povlaky jsou tvořeny podhoubím, na němž se na konidioforech diferencují konidie. Padlí jabloňové je povrchový parazit. Do pletiv hostitele pronikají haustoria, která zajišťují výživu houby. V důsledku poškození a odumírání

povrchových buněk se postižené části zbarvují šedozeleň, dochází k redukci růstu a k deformacím až zasychání letorostů a listů. Na napadených plodech se projevuje nápadná síťovitá rzivost, která je patrná až do sklizně. Při sekundární infekci vyvinutých listů vznikají světle zelené neohraničené skvrny, obvykle jen s nenápadným porostem podhoubí, dochází k mírným deformacím listů.

Chemická ochrana je nezbytná především u náchylných odrůd na lokalitách pravidelného výskytu. Poprvé se ošetřuje v období těsně před, či na počátku sekundárního šíření choroby (1-2 týdny před květem) a dále dle potřeby až do července. Interval mezi postřiky by měl zohlednit infekční tlak (vhodnost podmínek pro šíření a skutečný výskyt) a možnosti použitého fungicidu (7-14 dnů). Převážná část fungicidů používaných proti strupovitosti jabloně je účinná také na padlí jabloňové.

V okrese Litoměřice (Dobříň, 16. 5.) byly na listech pozorovány první příznaky **strupovitosti jabloně (*Venturia inaequalis*)**.

Patogen napadá listy, květy a plody, zcela výjimečně i letorosty. Na obou stranách čepelí listů vznikají sazovité různě velké skvrny. Postižená místa nekrotizují a silně napadené listy opadávají. Obdobné skvrny i na květech a plodech. Silně napadené květy a malé plody opadávají. Na větších plodech různě velké a utvářené šedočerné skvrny, v důsledku nestejněho růstu postižených a zdravých pletiv dochází k deformacím a praskání plodů. Následně jsou postižené plody napadány hnilobami.

Ochranu je možno provádět preventivně nebo kurativně na základě sledování průběhu infekcí, příp. jako kombinaci obou systémů. Při preventivní ochraně ošetřujeme průběžně po celou dobu nebezpečí primárních infekcí. Podle lokality a podmínek ošetřujeme od vyrašení do června, v intervalu 5 - 14 i více dní. Interval mezi postřiky by měl zohlednit infekční tlak, intenzitu růstu (v období maximální intenzity růstu vývoj 2 - 3 listů týdně) a možnosti použitého fungicidu. Maximální intenzita ochrany musí být v období největšího nebezpečí infekcí (od fenofáze růžového poupěte do cca 1- 2 týdnů po odkvětu). Racionální prevence zohledňuje důsledně průběh počasí. Za suchých period se neošetřuje a ošetří se až před předpokládanou změnou počasí (deštěm). Pokud nastane neočekávaný déšť (proběhne infekce) ošetříme kurativně. Při kurativní (postinfekční) ochraně ošetřujeme až po splnění podmínek pro infekci. Tento systém vychází z poznání vztahu mezi dobou ovlhčení, teplotou a infekcí (Mills, 1951, La Plant, Jones, 1980). K ošetření musí být použity kurativně působící fungicidy, při důsledném dodržování doby kurativní účinnosti.

Silný výskyt **klíněnky jabloňové (*Phyllonorycter blancardellus*)** ve feromonových lapačích byl pozorován v okrese Děčín (Březiny u Děčína, 17. 5. a Malšovice, 13. 5.).

V okresech Chomutov (Jirkov, 15. 5.) a Most (Vtelno, 16. 5.) byl pozorován první výskyt larev **květopasa jabloňového (*Anthonomus pomorum*)**.

První výskyt **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)** ve feromonových lapačích byl pozorován v okresech Děčín (Malšovice, 15. 5.), Liberec (Svijanský Újezd, 16. 5.) a Litoměřice (Dobříň, 16. 5.). V okrese Děčín šlo současně o střední výskyt.

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2 x týdně od 10. 5. do 15. 9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Signalizace nutnosti a doby ošetření závisí na volbě použitého přípravku. Ovicidy se používají ve dvou až třítydenních intervalech po ukončení květu jabloní, jakmile se zjistí ve feromonových lapačích úlovek 10 a více motýlků na lapák za 3-4 dny. Potřeba ošetření larvicidy se určuje kontrolami kladení škůdce, vizuálními prohlídkami 100 náhodně vybraných plodů. Práh hospodářské škodlivosti jsou 2 vajíčka na 100 náhodně zvolených plodů a k nim přilehlých listů.

Střední výskyt **obaleče trnkového (*Grapholita janthinana*)** ve feromonových lapačích byl pozorován v okrese Česká Lípa (Pavlovice, 17. 5.).

Insekticidní ochrana cílená proti obaleči jablečnému je u tohoto škůdce neúčinná. K přímé ochraně by mohly být proti housenkám první a druhé generace použity některé selektivní insekticidy nebo preparáty na bázi *Bacillus thuringiensis* kurstaki.

První slabý výskyt **pílatky jablečné (*Hoplocampa testudinea*)** byl pozorován v okresech Louny (Libočany, 14. 5.) a Semily (Žernov, 14. 5.).

Ve vzorcích odebraných v okrese Litoměřice (Dobříň, 7. 5.) a odeslaných do diagnostické laboratoře v Olomouci k analýze, byl potvrzen výskyt **štitěnky zhoubné (*Quadraspidotus perniciosus*)**.

Peckoviny

BROSKVOŇ (RF 69 BBCH, tj. konec kvetení, všechny korunní lístky opadlé, velikost plodu pod 5 mm)

V okrese Litoměřice byl u malopěstitelů pozorován všeobecný střední výskyt **kadeřavosti broskvoní (*Taphrina deformans*)**.

Za příznivých podmínek pro infekce může dojít k napadení a zničení převážné části listů a k významnému poškození letorostů. Následně opadávají malé plody. V důsledku redukce listové plochy dochází k nepříznivému ovlivnění diferenciaci květů. Dřevní části silně poškozených stromů hůře vyžívají a mohou být poškozeny při přezimování.

Základní je ošetření v období nalévání pupenů. K tomuto prvnímu a základnímu ošetření jsou nejvhodnější měďnaté fungicidy. Vykazují vysokou účinnost a současně omezují napadení dřevních částí bakteriemi z rodu *Pseudomonas* a houbami, především z rodu *Leucostoma*. Dojde-li však po vyrašení k ochlazení, které zpomalí počáteční vývoj hostitele a prodlouží infekční období, je nutno ošetření podle potřeby 1-2 x opakovat v intervalu 7-10 (14 dní). Pozdější ošetření než v období těsně před květem je v našich podmínkách zcela zbytečné.

SLIVONĚ (RF 63–69 BBCH, tj. asi 30 % květů otevřeno až konec kvetení, všechny korunní lístky opadlé, velikost plodu pod 5 mm)

V okrese Chomutov (Kláštepec nad Ohří, 13. 5.) byl laboratorně potvrzen výskyt **drtníka ovocného (*Xyleborus dispar*)**.

V okresech Chomutov (Droužkovice, 15. 5.) a Semily (Troskovice, 15. 5.) byl zjištěn první výskyt **obaleče švestkového (*Cydia funebrana*)** ve feromonových lapačích.

V okrese Litoměřice (Dobříň, 16. 5.) byl na lepkových deskách shledán první výskyt dospělců **pílatky švestkové (*Hoplocampa minuta*)**.

TŘEŠEŇ (RF 69 BBCH, tj. konec kvetení, všechny korunní lístky opadlé, velikost plodu pod 5 mm)

V okrese Litoměřice (Slatina, 16. 5.) bylo pozorováno střední poškození listů, letorostů i plodů od housenek **píd'alky podzimní (*Operophtera brumata*)**.

Na jaře se pozorují požerky na mladých listech, květních poupatech, květech i plodech ovocných dřevin. V listech vykousané zpočátku drobné otvory, které se postupně zvětšují, až zůstávají jen silnější žebra.

Přímou chemickou ochranu doporučujeme při škodlivém výskytu housenek píd'alky podzimní v jarním období, to je při výskytu 3 a více listožravých housenek ve stu květních nebo listových růžicích třešně. Následně doporučujeme nepřímou ochranu zaměřenou na mechanické hubení, o kmeni šplhajících, samiček píd'alky podzimní pomocí lepidel a lepkových pásů umístěných na kmenech stromů v období od první poloviny října do února.

VIŠEŇ (RF 69 BBA, tj. konec kvetení, všechny korunní lístky opadlé, velikost plodu pod 5 mm)

První výskyt **zobonosky třešňové (*Rhynchites auratus*)** byl pozorován v okrese Liberec (Pěnčín, 6. 5.).

Drobné ovoce

JAHODNÍK (RF 61-65 BBCH, tj. počátek kvetení: rozkvetlý první květ /A nebo primární květ/ až plný květ /B nebo sekundární a C nebo terciární květy otevřené/, první korunní lístky opadlé)

První výskyt **květopase jahodníkového (*Anthonomus rubi*)** byl pozorován v okrese Semily (Kvítkovice, 13. 5.) na neošetřených porostech u malopěstitelů.

RÉVA VINNÁ (RF 15-55, tj. 5 listů až květenství se zvětšuje, jednotlivé kvítky dosud hustě nahloucheny)

V okrese Louny (Žatec, 14. 5.) byl u malopěstitelů pozorován první výskyt **padlí révy (*Erysiphe necator*)**.

První výskyt **vlnovníka révového (*Colomerus vitis*)** byl pozorován v okresech Litoměřice (Vetlá, 30. 4.) a Most (Čepirohy, 15. 5.).

První výskyt dospělců **obaleče mramorovaného (*Lobesia botrana*)** ve feromonových lapačích byl pozorován v okrese Litoměřice (Vetlá, 30. 4.).

Sledování letu imag do feromonových lapačů se provádí 2 x týdně od 20. 4. do ukončení letu 2. Generace (zpravidla do 15. 8.).

Ošetření je třeba zahájit 7-8 dní po vrcholu letu 1. nebo 2. generace. Proti 1. generaci se ošetřuje jen při malé násadě květenství, nebo při mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonovém lapači. Ošetření proti 2. generaci je účelné pokud se ve feromonovém lapači zjistí při 2 až 3 denním intervalu 8-10 dospělců v průměru na jeden lapač. Trvá-li let motýlů delší dobu, je možné ošetření zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

BRSLÉN

V okrese Litoměřice (Libotenice, 16. 5.) je sledovaný porost bez výskytu dospělců a larev **mšice makové (*Aphis fabae*)**, to znamená, že byl ukončen přelet.

Ošetření se signalizuje u semenaček řepy při zjištění prvních larev mšice makové se základy křídel, u technické cukrovky při ukončení hlavního přeletu, tj. když 95 % okřídlených mšic opustilo brsleny.

Na stejném porostu byl pozorován i výskyt **předivky brslenové (*Yponomeuta cagnagella*)**.

OSTATNÍ

Při šetření na veřejných komunikacích a dalších lokalitách byl v okrese Chomutov (Nezabylice, 13. 5.) zjištěn výskyt housenek **předivky (*Yponomeuta*)** podél silnice I. třídy č. 7, v úseku od odbočky na Hrušovany, po nově vybudovaný nájezd směrem na Louny - po pravé straně silnice.

Nový výskyt housenek **bekyně zlatořitné (*Euproctis chrysorrhoea*)** byl pozorován na okrese Most (Havraň, 13. 5.) podél silnice č. I/27 (vedle Nemaku).

Za Oblastní odbor Louny zpracovali:

Luboš Pomichálek
Ing. Aleš Janeček